



TÁJÉKOZTATÓ a Névváltoztatási és Anyakönyvi Osztály feladatairól

Anyakönyvi ügyek:

Transzszexuális személyek nem és utónév módosítása

Az eljárás lefolytatása iránt írásbeli kérelmet kell benyújtani Budapest Főváros Kormányhivatal Állampolgársági és Anyakönyvi Főosztályához. A kérelemhez mellékelni kell az ügy elbírálásához szükséges egészségügyi dokumentációt. A kérelem alapján az Emberi Erőforrások Minisztériuma (a továbbiakban: EMMI) Egészségügyi Ellátási és Közegészségügyi Főosztálya ad szakvéleményt a név és nem változtatásról.

Az eddigi eljárásrendnek megfelelően a kérelemhez három szakvéleményt szükséges csatolni:

- pszichiáter szakorvos által készített szakvélemény, amely megállapítja a transzszexualizmus (F64.0) diagnózisát, továbbá tartalmazza a nem-megváltoztatás engedélyezésének javaslatát;
- klinikai szakpszichológus szakvéleménye;
- a kérelmező született nemének megfelelő nőgyógyász/urologus szakorvos szakvéleménye, amely tartalmazza, hogy az ügyfél által kért nemi átalakító műtétnek nincs orvos szakmai szempontból ellenjavallata.

Ha a kivizsgálás külföldön történt, a fenti eljárásnak megfelelően az alábbi módon kéri csatolni az EMMI az eredeti vagy hiteles másolatként megküldött, fordítással ellátott dokumentumokat:

Ha egy külföldi egészségügyi ellátó rendszeren belül nem gyakorlat, hogy egészségügyi tevékenységet folytató, klinikai szakpszichológus szakember részt vegyen transz-nemű személyek kivizsgálásában, ellátásában, tehát az adott országban nincs mód a hazai klinikai szakpszichológus szakvéleményének megfeleltethető szakvélemény kiadására, akkor két pszichiáter szakorvos BNO kóddal ellátott szakvéleménye szükséges a nőgyógyász/urologus szakvélemény mellett. A fenti szakvélemények eredeti példányát vagy hiteles másolatát fordításokkal csatoltan kell mellékelni.

Amennyiben rendelkezésre áll, úgy a kérelemhez mellékelni kell a kérelmező eredeti születési anyakönyvi kivonatát is, amely az adatváltozás miatt bevonásra kerül.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 29. § (1) bekezdése, illetve a 73. (1) bekezdése alapján az államigazgatási eljárási illetéket az eljárás megindításakor illetékbélyeggel az eljárást kezdeményező iraton kell megfizetni, az eljárás illetéke 3.000 forint.

Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: At.) 69/B. § (4) bekezdése alapján a nem megváltozásának a születési anyakönyvbe való bejegyzését meg kell tagadni, ha az érintett személy házassága vagy bejegyzett élettársi kapcsolata fennáll. Ebből következően a kérelmezőnek nyilatkozni kell a családi állapotáról.

Az At. 44. § (3) bekezdése rögzíti, hogy anyakönyvezni legfeljebb két, a gyermek nemének megfelelő utónevet lehet a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) által összeállított utónévjegyzékből. Ha a választott utónév ebben nem szerepel, úgy az MTA nyilatkozik a kért utónév anyakönyvezhetőségéről. A kérelemben tehát fel kell tüntetni az új nemnek megfelelő, legfeljebb két

utónevét is. Ha kérelmező nemének megváltoztatására külföldön került sor, ahol a magyar utónévjegyzékben nem szereplő utónevét jegyezték be számára, a külföldi állampolgárság igazolása mellett ez az utónév feltüntethető a magyar anyakönyvi bejegyzésben.

Amennyiben a kérelmező külföldön bejelentett lakóhellyel rendelkezik, úgy kérelmét az illetékes magyar külképviseleten kell előterjeszteni. Ha Magyarországon rendelkezik lakóhellyel, a kérelmet közvetlenül a Hivatalnak kell címezni (1387 Budapest, Pf.: 1010)

Amennyiben az EMMI véleménye szerint a nem megváltozottnak tekinthető, e tényről a Kormányhivatal értesíti a kérelmezőt, valamint a kérelmező születési helye szerinti anyakönyvvezetőt, hogy a nem- és az utónév megváltozását az Elektronikus Anyakönyvbe rögzítse, valamint intézkedjen új személyazonosító készítéséről is.

Ezt követően a kérelmező bármelyik anyakönyvvezetőnél kezdeményezheti az új névre szóló születési anyakönyvi kivonat kiállítását.

Házasságkötési tanúsítvány bemutatása alóli felmentés

Amennyiben külföldi állampolgár vagy Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező hontalan személy Magyarországon kíván házasságot kötni, úgy igazolnia kell, hogy személyes joga szerint házasságkötésének törvényes akadálya nincsen. Ezt az igazolást házasságkötési tanúsítványnak nevezzük. Indokolt esetben a tanúsítvány bemutatása alól felmentés kérhető. Ilyen indokolt eset például, ha az adott ország a tanúsítvány jogintézményét nem ismeri.

Nem szükséges felmentés az alábbi országok esetén: Izrael, Kanada, Románia, Szlovákia, Ukrajna.

Névváltoztatási eljárás

A születési név megváltoztatása

Az At. 49. § (1) bekezdése szerint magyar állampolgár születési családi és utónevének megváltoztatását – kérelmére – az anyakönyvi szerv (Budapest Főváros Kormányhivatala) engedélyezheti. A szülő családi nevének megváltoztatása a szülők erre irányuló kérelmére kiterjed a szülő családi nevét viselő kiskorú gyermek családi nevére is.

A névváltoztatás engedélyezése – a jogszabályban meghatározott feltételek figyelembe vétele mellett – **mérlegelési jogkörben** meghozott döntés. A magyar hagyományoktól eltérő hangzású, magyartalanul képzett név, történelmi név, régies írásmóddal írott családi név felvételét – különös méltánylást érdemlő körülmények kivételével – nem lehet engedélyezni.

Különös méltánylást érdemlő körülményként értékelhető többek között, ha az ügyfél bármely egyenes ági felmenője által viselt családi név felvételének engedélyezését kérelmezi és igazolható a felmenő és a kérelmező közötti családi kapcsolat (családfa felállítás) vagy a kérelmező külföldön hivatalosan nevet változtatott és a külföldi névváltoztatás tényét okirattal tudja igazolni.

Kiskorú gyermek családi és utónevének megváltoztatását törvényes képviselője kérheti. Kiskorú gyermek névváltoztatásához mindkét szülő hozzájárulása szükséges, kivéve, ha a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések közé tartozó névváltoztatás tekintetében a szülői felügyeleti jogot kizárólag a kérelmet benyújtó szülő gyakorolja.

Ha a gyermek a 14. életévét betöltötte a névváltoztatás a gyermek hozzájárulására is szükség van.

A szülő családi nevének megváltozását a kiskorú gyermek születési anyakönyvi bejegyzésébe akkor is fel kell jegyezni, ha a szülő nem kérte a névváltoztatás hatályának a kiskorú gyermekre történő kiterjesztését vagy a gyermek nem a névváltoztatással érintett szülő születési családi nevét viseli.

A névváltoztatási kérelmet az e célra rendszeresített nyomtatványon, személyesen kell benyújtani **bármely polgármesteri hivatal anyakönyvvezetőjénél**, külföldön élő magyar állampolgár esetén a kérelem az **illetékes hivatásos konzuli tisztviselőnél** is előterjeszhető.

A nyomtatványt az anyakönyvvezető, illetve a hivatásos konzuli tisztviselő biztosítja.

Az eljárás illetéke 10.000 forint (a megváltoztatott név ismételt megváltoztatására irányuló kérelem esetén 50.000 forint), melyet a kérelmen illetékbélyeg, külföldön pedig konzuli díj formájában kell leróni. A névváltoztatási kérelmet indokolni kell.

A név választásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a névváltoztatás engedélyezése nem sértheti a kérelmező közvetlen környezetében élő személyek (kivételet képez, ha a kérelem az egyenes ági felmenő családi nevének felvételére irányul) névviseléshez való jogát. Ha a kérelem egy konkrét személy nevének a felvételére irányul (pl. nevelőszülő) az érintett személynek a névváltoztatásához hozzá kell járulnia. Csak különös méltánylást érdemlő okból engedélyezhető újabb névváltoztatás az előző névváltoztatás hatályba lépésétől számított 5 éven belül.

A névváltoztatás engedélyezésének feltétele a külföldön történt anyakönyvi események (születés és házasság) hazai anyakönyvezése.

A korábban kiadott névváltoztatási okiratról az arra jogosult részére az anyakönyvi szerv hiteles másolatot adhat ki. Az okiratmásolat kiállítására irányuló kérelem illetéke 3000 forint.

Házassági név megváltoztatása

A házassági név módosításától meg kell különböztetnünk a házassági név megváltoztatására irányuló eljárást. Ennek során az anyakönyvi szerv a házastársa nevét viselő személy házassági nevét kérelemre megváltoztathatja, ha a kérelmező

a) házassága megszűnt, és

b) személyazonosításra alkalmas hatósági igazolvánnyal vagy a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás alapiratóval igazolható, hogy volt házastársa nevét a kért formában használta.

A házassági név megváltoztatása iránti kérelmet az e célra rendszeresített nyomtatványon, személyesen kell benyújtani bármely polgármesteri hivatal anyakönyvvezetőjénél, külföldön élő magyar állampolgár a kérelmét az illetékes hivatásos konzuli tisztviselőnél is előterjeszheti.

Nyomtatványt az anyakönyvvezető, valamint a hivatásos konzuli tisztviselő biztosítja.

A házassági névváltoztatás illetékmentes eljárás.